



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2566
Tarih : 04.08.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Cumhuriyet tarihi boyunca gerçekleşmiş veya girişim aşamasında bulunmuş askeri darbeler sonrasında uygulamaya konan mevzuatın ve kurumların lağvedilmesi ile ilgili komisyon hakkında kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederiz.


İdris BALUKEN
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Cumhuriyet tarihinin vardığımızda kavşağında demokratikleşme talepleri, hak ve özgürlüklerin korunmasına yönelik istekler ile eşitliğin her açıdan tahkim edilmesine yönelik vazgeçilemez mücadeleler sivil ve demokratik bir anayasa yazımını gerekli kılmaktadır. Bu gerekliliğin uzun süredir toplumda yaşadığını gören ve bu gerekliliğin kendisine dair düşünceler üreten siyaset kurumunun ilk, öncelikli ve zorunlu görevi anayasa yazım arayışını bir yol haritasına dayandırmaktır.

Bu kapsamda, sivil ve demokratik bir anayasa yazımı ile ilgili siyaset kurumları bugüne kadar üretken olmayan ve nihai çözüme ulaşmayan arayışların adresi olmuştur. Bu arayışların önünü açmak amacıyla, Türkiye’de siyasal hayatında kısıtlı da olsa var olan demokrasiyi ve özgürlükleri tümüyle askıya alan darbe ve darbe girişimi dönemlerine, siyaset kurumu üzerinde görünür-görünmez engeller çıkaran darbe kurumlarına ve darbe mevzuatına yönelik bir çalışma yapılması gerekliliği açıktır.

Kurumlar ve yasal mevzuatlar geçerli oldukları günden itibaren söz konusu egemenlik alanındaki siyaset yapma biçim ve içeriğini, kısıtları ve düşünsel sınırları etkileyen şeylerdir. Dolayısıyla geçmişin darbe zihniyetinden kurtulup yeni bir anayasa yazım isteğini hayata geçirmek için söz konusu darbelerin vesayetini sürdürmesine yardımcı olan bu düzenlemelerin teşhis edilerek yürürlükten kaldırılması gereklidir.

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	12 Ağustos 2015	E.No: 2/1334		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
U	U	K.D.	K.T.	U
TBMM BAŞKANI	U			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
04 Ağustos 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
04 Ağustos 2016
No: 68014

Cumhuriyet tarihi boyunca belirsiz aralıklarla devam eden ve en son örneğini 15 Temmuz 2016 tarihinde gördüğümüz darbeler ve darbe girişimlerinin ülkede yerleştirmeyi başardığı kurumlar anti demokratik siyasal ve hukuki ortam yaratmıştır. Üniversitelerin bilimsel, özerk ve anadilinde eğitim akademiler olmasını engelleyerek bilgi ve bilim üzerinde tahakküm kuran YÖK, 1980 darbesinin ürünüdür. Yine sivil ve meşru siyaset kurumu üzerinde tahakküm kurma işlevini gören ve devlet politikalarının bürokratlarca belirlenip halkın iradesinin hiçe sayıldığı kurum olan Milli Güvenlik Kurulu bir diğer belirgin örnektir. Çok sayıda darbe kurumu hala işler konumdayken, aynı zamanda darbe dönemlerinden kalan ve hala yürürlükte olan darbe mevzuatı söz konusudur. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın başını çektiği bu darbe mevzuatı, ülkemizdeki toplumsal çeşitliliği, hak ve hukuku, özgürlükleri, demokrasiyi ve özgürlükleri temin, tesis ve tahkim etmekten oldukça uzaktır.

Sivil, demokratik ve özgürlükçü bir anayasa yazımının siyaset kurumunun asli sorumluluğu olduğu bu kritik siyasal süreçte, anayasa yazımı önündeki engellerin kaldırılması için TBMM iradesinin yol açıcı yöntemler ve süreçler işletmesi zorunluluğu gün gibi ortadadır. Bu bağlamda, ele alınması gereken anti demokrasiyi bu ülkede siyasal düzenin ortasına oturtan darbe kurumlarının ve darbe mevzuatının bizatihi kendisidir.

Bu bağlamda "Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyon" hakkında kanun teklifimiz hazırlanmıştır.

DARBE MEVZUATI VE KURUMLARININ LAĞVEDİLMESİ İLE İLGİLİ KOMİSYON KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; ülkemiz tarihinde girişim aşamasında bulunmuş veya gerçekleşmiş olan darbeler sonrası uygulamaya konan yasal mevzuatlar ile vesayet kurumlarının tespit edilmesi, bu mevzuat ve kurumların demokratik gelişme önündeki engel konumları, demokratik gelişme için bu mevzuat ve kurumların lağvedilmesi ile ilgili yasal raporlamalar ve öneriler sunmak ile bu durumlara uygun olarak yasa tasarısı ve tekliflerini görüşmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyon kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

MADDE 2- (1) Komisyon Üye Sayısı, TBMM'de grubu bulunan Siyasi Parti Gruplarından dörder üyeden ve Bağımsız Milletvekillerinden toplam iki üyeden oluşur.

MADDE 3- (1) Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyonunun görevleri şunlardır:

- a. Türkiye tarihi boyunca girişim aşamasında bulunmuş veya gerçekleşmiş olan darbe süreçlerini araştırmak.
- b. Darbe süreçleri sonrasında yürürlüğe konan darbe mevzuatı ve yasal/anayasal kurumları tespit etmek.
- c. Darbe mevzuatı ve yasal/anayasal kurumların lağvedilmesi için yasal/anayasal düzenlemeler önermek.

MADDE 4- (1) Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyon görevleri ile ilgili olarak Bakanlıklarla genel ve özel bütçeli dairelerden, tüm özel ve kamu arşivlerinden, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, üniversitelerden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından, diğer özel kuruluşlardan bilgi istemek, buralarda izne tabi olmaksızın inceleme yapmak, ilgilileri veya gerek duyduğu şahısları çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

(2) Komisyon görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.

(3) Tanımlanan bu görev kapsamında hem bireysel hem de topluluk olarak başvuruları incelemek.

(4) Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı ulusal veya uluslararası sivil toplum örgütleri ve insan hakları kurumları ile birlikte çalışabilir, uzmanların bilgisine başvurabilir, Ankara dışında da çalışabilir.

(5) Komisyon, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde esas ve/veya tali komisyon olarak görev yapar.

MADDE 5- (1) Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyon çalışmalarını bir rapor halinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

(2) Darbe Mevzuatı Ve Kurumlarının Lağvedilmesi İle İlgili Komisyonunun çalışma süresi iki yıldır. Süresi içerisinde çalışmalarını tamamlayamayan komisyon, çalışma süresini kendi kararı ile iki yıla kadar uzatabilir.

(3) Komisyonunda siyasi parti gruplarının önerileri üzerine görevlendirilen sivil toplum kuruluşları temsilcileri, akademisyenler ve uzmanların çalışmalara ilişkin düşünce ve önerileri komisyon tarafından rapor yazım sürecinde dikkate alınır.

(4) Komisyondan çıkan kanun teklif ve tasarıları TBMM Genel Kurul gündemine en geç 30 gün içerisinde alınır.

(5) Komisyon'un hazırladığı raporlar, Genel Kurul gündemine alınır ve en geç 30 gün içinde üzerinde genel görüşme açılır.

(6) Komisyon gündemi, komisyon toplantısına katılan üyelerin salt çoğunluğu ile belirlenir.

(7) Komisyon raporları, Başbakanlık ve ilgili Bakanlıklara Başkanlıkça gönderilir.

(8) Komisyon, çalışmaları esnasında veya çalışmalarını tamamladıktan sonra, suç oluştuğuna kanaat getirdiği hallerde inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre kovuşturma veya yasal işlem yapılabilmesi için, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı aracılığıyla ilgili mercie bildirimde bulunur.

(9) Komisyon incelemelerini alt komisyonlar kurmak suretiyle de yapabilir.

MADDE 6- (1) Demokratikleşme, Özgürlükler ve Eşitlik çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile komisyonun amacı belirtilmiştir.

MADDE 2- Bu madde ile komisyonun kuruluşu belirtilmiştir.

MADDE 3- Bu madde ile komisyonun görevleri belirtilmiştir.

MADDE 4- Bu madde ile komisyonun yetkileri belirtilmiştir.

MADDE 5- Bu madde ile komisyonun çalışma usul ve esasları belirtilmiştir.

MADDE 6- Bu madde ile uygulanacak İç Tüzük saptanmıştır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.